

แบบรายงานผลการอบรมฯ ในประเทศ ในหลักสูตรที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัด

ตามหนังสืออนุมัติที่ กท. ๐๖๐๒/๑๙๓๕๑ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๖
 ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุล) นางสาวน้ำเพชร นามสกุล สมวงษ์
 ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ สังกัด งาม/ฝ่าย/โรงเรียน การพยาบาล โรงพยาบาลตากสิน
 กอง - สำนัก/สำนักงานเขต สำนักการแพทย์
 ได้รับอนุมัติให้ไป (อบรม/ประชุม/ดูงาน/ปฏิบัติการวิจัย) ในประเทศ
 หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ชราและสารเสพติด ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ -
 ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ณ สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี

ขณะนี้ได้เสร็จสิ้นการอบรมฯ แล้ว จึงขอรายงานผลการอบรมฯ ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. เนื้อหา ความรู้ ทักษะ ที่ได้เรียนรู้จากการอบรมฯ
๒. การนำมาใช้ประโยชน์ในงานของหน่วยงาน / ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนางาน
๓. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม / ประชุม / ดูงาน / ปฏิบัติการวิจัย ดังกล่าว
 เช่น เนื้อหา / ความคุ้มค่า / วิทยากร / การจัดทำหลักสูตร เป็นต้น
 (กรุณาแนบเอกสารที่มีเนื้อหาครบถ้วนตามหัวข้อข้างต้น

ลงชื่อ..... น.น้ำเพชร สมวงษ์ ..... ผู้รายงาน
 (นางสาวน้ำเพชร สมวงษ์)
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

รายงานการฝึกอบรม
หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง
สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุและสารเสพติด
ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗
ณ สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี

*****

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ/นามสกุล นางสาวน้ำเพชร สมวงษ์
อายุ ๓๔ ปี การศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริการปฐมภูมิ สสำรวจสุขภาพ คัดกรองประเมิน ภาวะเสี่ยงต่อสุขภาพของประชาชนและติดตามเยี่ยมผู้ป่วยต่อเนื่องที่บ้านในพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย ประสานการส่ง ต่อข้อมูล ผู้ป่วยให้ศูนย์บริการสาธารณสุขเยี่ยมต่อเนื่องที่บ้านนอกพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย ส่งเสริมสุขภาพและความ รอบรู้ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพแก่ประชาชน ศึกษา วิจัย และพัฒนาระบบงานปฐมภูมิ ป้องกันโรคด้วยวัคซีน ป้องกัน แก้ไขปัญหาและบำบัดรักษาบุหรี่ สุรา ยาเสพติด รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ชื่อเรื่อง หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุและสารเสพติด

เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ประชุม คูงาน
 สัมมนาปฏิบัติการวิจัย

งบประมาณ ไม่เบิกค่าใช้จ่าย

วัน เดือน ปี ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

สถานที่ สถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนี

คุณวุฒิ/วุฒิบัตรที่ได้รับ ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุและสารเสพติด

การเผยแพร่รายงานผลการศึกษา/ฝึกอบรม/ ประชุม สัมมนา ผ่านเว็บไซต์สำนักงานการแพทย์ และกรุงเทพมหานคร

ยินยอม ไม่ยินยอม

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการอบรม

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาศักยภาพของพยาบาลวิชาชีพให้มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล ด้านยาเสพติดโดยสามารถปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวม เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการติดยาและสารเสพติด ในเด็กเยาวชน และบุคคลทั่วไป บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ที่มีปัญหาด้านยาเสพติดรวมถึงเพื่อพัฒนาคุณภาพ การพยาบาล ประสิทธิภาพของระบบพยาบาล ความคุ้มค่าคุ้มทุนในการพยาบาลผู้สูงอายุและสารเสพติด เพิ่มประเด็นกฎหมาย

๒.๑.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อให้ผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรสามารถ

๑. อธิบายปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

๒. อธิบายสาเหตุ อาการ อาการแสดง ผลกระทบ การวินิจฉัยและการบำบัดรักษา
 ใช้ยาและสารเสพติด

๓. นำแนวคิดศาสตร์ทางการพยาบาล และศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการ
 วางแผนการพยาบาลได้อย่างครอบคลุม

๔. มีทักษะในการดูแลผู้ใช้ยาและสารเสพติด ครอบครัว โดยใช้กระบวนการพยาบาล
 และสามารถ บูรณาการความรู้ วิทยาการ และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาใช้ในการดูแล ผู้รับบริการกลุ่มนี้ได้
 อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ประเมินภาวะสุขภาพกาย สุขภาพจิต และภาวะจิตสังคมในผู้ใช้ยาและสารเสพติด
 และนำเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางคลินิก

๖. วินิจฉัยปัญหาและการวางแผนการพยาบาลในผู้ใช้ยาและสารเสพติด และครอบครัว

๗. วางแผนการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติดที่มีปัญหาทางสุขภาพกาย สุขภาพจิต
 และจิตเวช ได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม

๘. ปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการใช้อายาและสารเสพติด บำบัดและ
 ฟื้นฟูสมรรถภาพภายหลังเสพยา ในประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ภายใต้ขอบเขตของวิชาชีพโดยคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วย

๙. ส่งเสริมศักยภาพของครอบครัวและชุมชนให้มีความเข้มแข็งในการดูแลตนเอง
 และผู้ใช้ยาและสารเสพติด

๑๐. ปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน บำบัดและฟื้นฟู
 สมรรถภาพผู้ใช้ยาและสารเสพติด และประชาชนทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑. กำหนดรูปแบบการให้บริการพยาบาล และการดูแลช่วยเหลือที่เหมาะสม
 ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ใช้ยาและสารเสพติดและประชาชนทั่วไป

๑๒. นำผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ประยุกต์หลักฐานเชิง
 ประจักษ์ในการออกแบบหรือพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ใช้ยาเสพติดและสารเสพติด

๒.๒ เนื้อหาโดยย่อ

สรุปเนื้อหาการอบรมตามรายวิชาภาคทฤษฎี

๒.๒.๑ นโยบายสุขภาพและการพยาบาล (Health Policy and Nursing)

คำอธิบายรายวิชา (Course Description) นโยบาย ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด
 และแผนการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในพื้นที่ระบบสุขภาพและบริการสาธารณสุข และแผนการขับเคลื่อน
 การปฏิบัติงานในระดับวิทยา แนวโน้มสถานการณ์ปัญหาการใช้ยาและสารเสพติดในประเทศไทย
 และต่างประเทศ เศรษฐศาสตร์สาธารณสุขภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล
 กฎหมายและจริยธรรมในการพยาบาล ผู้ใช้ยาและสารเสพติด การขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพ

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับนโยบายและระบบสุขภาพที่เกี่ยวข้องระดับวิทยา แนวโน้มสถานการณ์ปัญหาการใช้ยา และสารเสพติด
 ในประเทศไทยและต่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ สาธารณสุขภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพ
 การพยาบาล สารสนเทศทางการพยาบาล กฎหมายที่เกี่ยวข้องและประเด็นจริยธรรมในการพยาบาลผู้ใช้ยาและ
 สารเสพติด

วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objective) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

๑. อธิบายนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านยาเสพติดในพื้นที่ ระบบสุขภาพและบริการสาธารณสุขไทย โดยเฉพาะระบบบริการที่เกี่ยวข้องในการพยาบาล ผู้ใช้ยาและสารเสพติด

๒. วิเคราะห์ระดับวิทยาและแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาการใช้ยาและสารเสพติดในประเทศไทย และต่างประเทศ

๓. อธิบายสาระสำคัญของกฎหมายและหลักจริยธรรมในการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด และอภิปรายประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติดได้

๔. อธิบายแนวคิดสำคัญและหลักเศรษฐศาสตร์สาธารณสุขได้

๕. อธิบายแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการบริหารจัดการได้

๖. อธิบายแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล การประกันคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล การจัดการความรู้ ระบบสารสนเทศ

โดยเนื้อหาการเรียนรู้มีดังนี้

๑. นโยบายและระบบสุขภาพ

๑.๑ นโยบายและระบบสุขภาพไทย

๑.๒ ระบบบริการสาธารณสุข

๑.๓ ระบบบริการสุขภาพผู้ใช้ยาและสารเสพติด

๒. ระดับวิทยาและแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาผู้ใช้ยาและสารเสพติด วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา

๓. กฎหมายและจริยธรรมในการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด

๓.๑ พรบ.ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ พระราชบัญญัติสุขภาพจิต

๓.๓ หลักจริยธรรมและการตัดสินใจเชิงจริยธรรม

๔. ภาวะผู้นำและการบริหารจัดการ

๔.๑ ทฤษฎีภาวะผู้นำ

- ผู้นำการพยาบาลร่วมสมัย

- ผู้นำการเปลี่ยนแปลง

๔.๒ การบริหารบุคคล/ผู้ป่วย

๔.๓ การบริหารหน่วยงาน

๔.๔ การบริหารวิชาการและการวิจัย

๔.๕ การบริหารเงินและงบประมาณ

๕. การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

๕.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

๕.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลและการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

๕.๓ การจัดการความรู้ ระบบสารสนเทศและการจัดทำฐานข้อมูลอย่างง่าย

๕.๔ การจัดการข้อมูลทางคลินิก

๖. เศรษฐศาสตร์สาธารณสุข

๖.๑ แนวคิดหลักเศรษฐศาสตร์สาธารณสุข

๖.๒ ความต้องการบริการทางการแพทย์กับ ต้นทุนการรักษาพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด

๖.๓ การวิเคราะห์ต้นทุนการรักษาพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด เพื่อบริหารจัดการ

บริการสุขภาพ

๗. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดและการ ขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพ (Service plan) สาขาเสพติด

๗.๑ ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับประเทศ

๗.๒ แผนปฏิบัติการและขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน ด้านการบำบัดรักษาเสพติดในพื้นที่

๗.๓ เป้าหมายและแผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (Service plan) สาขาเสพติด

๒.๒.๒ การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงในผู้ติดยาและสารเสพติด (Advanced Health Assessment for Drug and Substance Abusers)

คำอธิบายรายวิชา (Course Descriptive) แนวคิดและหลักการประเมินภาวะสุขภาพทางกาย จิต สังคม ในผู้ติดยาและสารเสพติด การประเมินสภาพและคัดกรองแบบบูรณาการด้วยการซักประวัติ การตรวจร่างกาย ตรวจทางจิตสังคม การคัดกรองผู้ติดยาและสารเสพติด และภาวะทางจิตเวชในผู้ติดยาและสารเสพติด แนวคิดและหลักการในการประเมินภาวะสุขภาพอย่างครอบคลุม การแปลและวิเคราะห์ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและผลการตรวจทางจิตวิทยา การจำแนกประเภท ผู้ป่วยตามระดับความรุนแรง และการตัดสินใจทางคลินิกในการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของการประเมินภาวะสุขภาพทางกาย จิต และจิตสังคมของผู้ติดยาและสารเสพติด การประเมินและวินิจฉัยความผิดปกติที่พบบ่อย ด้านจิตใจ อารมณ์และสังคมในผู้ติดยาและสารเสพติด สามารถใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ในการประเมินสภาพ การซักประวัติการคัดกรอง การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางคลินิก

วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objective) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

๑. อธิบายแนวคิด หลักการ และกระบวนการประเมินภาวะสุขภาพทางกาย สุขภาพจิต และภาวะจิตสังคมใน ผู้ติดยาและสารเสพติดได้

๒. ตรวจร่างกาย ตรวจสภาพจิต และตรวจสภาพจิตสังคมในผู้ติดยาและสารเสพติดได้

๓. อธิบายหลักการตรวจพิเศษทางจิตเวชในผู้ติดยาและสารเสพติดตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพได้

๔. แปลผลการวิเคราะห์การตรวจทางห้องปฏิบัติการและผลการทดสอบทางจิตวิทยาได้

๕. ใช้เครื่องมือ/แบบประเมิน/แบบคัดกรองต่าง ๆ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และจิตสังคม สำหรับผู้ติดยาและสารเสพติดได้เหมาะสมกับปัญหาสุขภาพ

๖. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลผลข้อมูล บันทึก และนำเสนอข้อมูล เพื่อการตัดสินใจทางคลินิกได้ครอบคลุมและถูกต้องตามหลักวิชาการ

๗. ตัดสินปัญหาทางสุขภาพของผู้ติดยาและสารเสพติด โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาภายใต้กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาทางคลินิก ร่วมกับข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และความรู้เชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง

โดยเนื้อหาการเรียนรู้มีดังนี้

๑. แนวคิดและหลักการประเมินภาวะสุขภาพกาย สุขภาพจิต และภาวะจิตสังคมในผู้สูงอายุและ
 สาระเสพติด

๒. การประเมินสภาพร่างกาย

๒.๑ แนวคิดสำคัญ ในการตรวจสภาพร่างกาย

๒.๒ เทคนิคและทักษะการประเมินสภาพร่างกาย

๒.๒.๑ การซักประวัติ

๒.๒.๒ การตรวจร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า

๒.๒.๓ การตรวจร่างกายตามระบบ

๒.๒.๔ การบันทึกข้อมูลการประเมินสภาพร่างกาย

๒.๒.๕ การประเมินภาวะสุขภาพตามกรอบแนวคิดแบบแผน สุขภาพของ Gordon

๒.๓ การฝึกตรวจร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า

๓. การตรวจสภาพจิต

๓.๑ แนวคิดสำคัญในการตรวจสภาพจิต

๓.๒ เทคนิคและทักษะการตรวจสภาพจิต (วิธีการตรวจสภาพจิต/การนำการสนทนาเข้าสู่การตรวจสภาพจิต/การบันทึกผลการตรวจ)

๓.๓ การฝึกการตรวจสภาพจิต

๔. การใช้แบบประเมินและคัดกรอง ความผิดปกติที่พบบ่อย ด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคมในผู้สูงอายุและสาระเสพติด

๔.๑ แนวคิดสำคัญในการใช้แบบประเมินและคัดกรองความผิดปกติที่พบบ่อยในผู้สูงอายุและสาระเสพติด

๔.๒ การบูรณาการ การคัดกรองสาระเสพติดและปัญหาสุขภาพจิต

๔.๓ การประเมินโดยใช้แบบคัดกรองผู้สูงอายุและสาระเสพติด ที่มีปัญหาสุขภาพจิต การประเมินความเครียด พฤติกรรมก้าวร้าวภาวะซึมเศร้าและเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย

๔.๔ การประเมินโดยใช้แบบคัดกรองผู้สูงอายุและสาระเสพติด

๔.๔.๑ การตรวจประเมินด้วยแบบประเมิน V2, Audit Test, Fagerstrom test for level of nicotine dependence

๔.๔.๒ การประเมินภาวะการขาดยาเสพติด เช่น แบบประเมินการขาดสุรา (CWA Score) แบบประเมินการขาดสารเสพติดประเภทกอด กระตุ้น และหลอนประสาท

๔.๕ ฝึกปฏิบัติการใช้แบบประเมินและการคัดกรองต่าง ๆ

๕. การตรวจพิเศษเฉพาะโรคทางจิตเวชผู้สูงอายุและสาระเสพติด

๕.๑ การตรวจด้วยเครื่องมือพิเศษและการตรวจด้วยแบบทดสอบทางจิตวิทยา

๕.๒ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

๕.๓ การตรวจด้วยแบบทดสอบทางจิตเวชและ MOCA

๖. การประเมินจิตสังคม การตรวจร่างกาย ตรวจสภาพจิต และการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

๒.๒.๓ การพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด (Nursing Care for Drug and Substance Abuse)

คำอธิบายรายวิชา (Course Description) แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด การพยาบาลเฉพาะเรื่อง เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด การพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติดในชุมชน การประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพยาบาล ผู้ใช้ยาและสารเสพติด รวมทั้งการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล ผู้ใช้ยาและสารเสพติด แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด การพยาบาลเฉพาะเรื่องเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด การพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติดในชุมชน การประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด รวมทั้งการวางแผนดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการ บูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objectives) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

๑. อธิบายแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด
๒. อธิบายแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติดได้
๓. อธิบายหลักสำคัญในการพยาบาลเฉพาะเรื่อง เพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติดได้
๔. วิเคราะห์และวางแผนการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติดในชุมชนจากสถานการณ์ตัวอย่างได้
๕. วิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติดได้

๖. การวิเคราะห์การวางแผนดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

โดยเนื้อหาการเรียนรู้นี้

๑. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ใช้ยาและสารเสพติด

๑.๑ ทฤษฎีชีวทางการแพทย์

๑.๒ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง

๑.๓ แนวคิดทฤษฎีส่งเสริมสุขภาพ

๑.๔ ทฤษฎีพฤติกรรมสุขภาพ

๒. การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด

๒.๑ สุขภาพแบบองค์รวม

๒.๒ ปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด (บุคคล ครอบครัว เพื่อน ชุมชน)

๒.๓ การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเข้ายาและสารเสพติด

๓. การพยาบาลเฉพาะเรื่องเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และการ ป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด:

แนวคิดและเทคนิคสำคัญ

๓.๑ การสร้างความเข้มแข็งทางจิต

๓.๒ การให้คำปรึกษา/ครอบครัว

๓.๓ การจัดการกับความเครียด

๓.๔ ทักษะชีวิต

๓.๕ สุขภาพจิตศึกษา

๓.๖ การสร้างแรงจูงใจ

๓.๗ การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)

๓.๘ การวิเคราะห์และประเมินชุมชนโดยใช้เทคนิค AIC และการสร้างเครือข่ายกับ

ครอบครัว/ชุมชน

๔. การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดในชุมชน วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง

๕. การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

๕.๑ แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับหลักฐานเชิงประจักษ์

๕.๒ กระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลโดยการใช้

หลักฐานเชิงประจักษ์

๕.๓ แนวปฏิบัติที่ดีทางการพยาบาล

๕.๔ ตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์ทางการพยาบาล

๕.๕ การสืบค้นข้อมูล

๖. สัมมนาการประยุกต์ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด (Evidence base drug addiction nursing practice)

๒.๒.๔ การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด (Nursing Care for Drug and Substance Dependence)

คำอธิบายรายวิชา (Course Description) พื้นฐานประสาทวิทยาและพยาธิสรีรวิทยาของผู้ติดยาและสารเสพติด ความผิดปกติที่เกิดจากการติดยาและสารเสพติด ภาวะวิกฤติและฉุกเฉินที่เป็นผลจากการติดยาและสารเสพติด โรคร่วมที่เกิดจากการใช้ยาและสารเสพติด การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด การพยาบาลเฉพาะเรื่องเพื่อการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด การดูแลต่อเนื่อง การจัดการรายกรณี แนวคิดการบำบัดการติดยาและสารเสพติดด้านอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานประสาทวิทยาและพยาธิสรีรวิทยาของผู้ติดยาและสารเสพติด ความผิดปกติที่เกิดจากการติดยาและสารเสพติด ภาวะวิกฤติและฉุกเฉินที่เป็นผลจากการติดยาและสารเสพติด โรคร่วมที่เกิดจากการใช้ยาและสารเสพติด การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด การพยาบาลเฉพาะเรื่องเพื่อการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด การดูแลต่อเนื่อง การจัดการรายกรณี แนวคิดการบำบัดการติดยาและสารเสพติดด้านอื่น ๆ และการบูรณาการความรู้ด้านการวินิจฉัย การบำบัดรักษา และการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด การวิเคราะห์กรณีศึกษา

วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objective) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

๑. อธิบายพื้นฐานประสาทวิทยา พยาธิสรีรวิทยาของผู้ติดยาและสารเสพติด ความผิดปกติที่เกิดจากการติดยาและสารเสพติด ภาวะวิกฤติและฉุกเฉินที่เป็นผลจากการติดยาและสารเสพติดได้

๒. อธิบายหลักการวินิจฉัย และหลักการบำบัดรักษา/การใช้ยาเพื่อบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติดได้

๓. ประเมินปัญหาภาวะวิกฤติและฉุกเฉินที่เป็นผลจากการติดยาและสารเสพติด/โรคร่วมที่เกิดจากการใช้ยาและสารเสพติด และความผิดปกติที่เกิดจากการติดยาและสารเสพติดได้

๔. อธิบายแนวคิด และหลักการสำคัญของการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดเฉพะเรือ/ การพยาบาลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการร่วมทางจิตเวชมีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness with high risk to Violence SMI-V) ได้

๕. อธิบายหลักในการจัดการรายกรณี การวางแผนการจำหน่าย และการดูแลต่อเนื่องผู้ติดยาและสารเสพติดได้

๖. อธิบายหลักแนวคิดการบำบัดการติดยาและสารเสพติดด้านอื่น ๆ ได้แก่ การบำบัดความคิดและพฤติกรรม (Cognitive Behavioral Therapy, CBT) จิตบำบัดแบบประคับประคอง (Supportive Psychotherapy) การฟื้นฟูสมรรถภาพ รูปแบบผู้ป่วยนอก (Matri Program) ได้

๗. การบูรณาการความรู้ด้านการวินิจฉัย การตรวจร่างกาย การบำบัดรักษา และการวางแผนการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด การดูแลต่อเนื่อง โดยการวิเคราะห์กรณีศึกษา

โดยเนื้อหาการเรียนรู้มีดังนี้

๑. เกสัชวิทยาของยาและสารเสพติด พยาธิสรีรวิทยาและอาการทางคลินิก พยาธิวิทยา ภาวะพิษ อาการถอนพิษยาการวินิจฉัยตามระบบ ICD -๑๐, DSM - ๕ หลักการและรูปแบบการบำบัดรักษา

๑.๑ การบำบัดรักษาผู้เสพยาและสารเสพติด ประเภทกดประสาท Opioid

- เกสัชวิทยาของยาและสารเสพติด ประเภทกดประสาท Opioid

- พยาธิสรีรวิทยาและอาการทางคลินิก พยาธิวิทยาภาวะพิษ อาการถอนพิษยา

การวินิจฉัยตามระบบ ICD -๑๐, DSM - ๕

- การวินิจฉัย การตรวจร่างกาย การตรวจทาง ห้องปฏิบัติการ หลักการและ

รูปแบบการบำบัดรักษาภาวะเมา และถอนสารเสพติดประเภทกดประสาท Opioid

- แนวคิด HARM Reduction

๑.๒ การบำบัดรักษาผู้เสพยาติดยา+บุหรื

- เกสัชวิทยาของแอลกอฮอล์

- การประเมิน/คัดกรอง การวินิจฉัย การตรวจ ร่างกาย การตรวจ

ทางห้องปฏิบัติการของผู้ที่ติดแอลกอฮอล์

- การบำบัดรักษาภาวะเมาและภาวะถอนแอลกอฮอล์

- โรคจิตเวชที่เกิดร่วมในผู้ติดแอลกอฮอล์

- โรคแทรกซ้อนทางกายที่เกิดร่วมในผู้ติดแอลกอฮอล์

- เกสัชวิทยาของยาและสารเสพติด พยาธิสรีรวิทยาและอาการทางคลินิก

พยาธิวิทยา อาการถอนพิษยา การวินิจฉัยตามระบบ ICD -๑๐, DSM - ๕ หลักการและรูปแบบการบำบัดรักษาผู้เสพยาติดยา+บุหรื

๑.๓ การบำบัดรักษาผู้เสพยาติดยาและสารเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท

หลอนประสาท และออกฤทธิ์ผสมผสาน

- เกสัชวิทยาของยาและสารเสพติดกระตุ้นประสาทหลอนประสาท และ

ออกฤทธิ์ผสมผสาน

- พยาธิสรีรวิทยาและอาการทางคลินิก พยาธิวิทยาภาวะพิษ อาการถอนพิษยา

การวินิจฉัยตามระบบ ICD -๑๐, DSM - ๕

- หลักการและรูปแบบการบำบัดรักษาภาวะเมาและถอนสารเสพติด ประเภท

กระตุ้นประสาทหลอนประสาท และออกฤทธิ์ผสมผสาน

๒. ภาวะฉุกเฉินทางจิตเวชที่เกิดจากการใช้ยาและสารเสพติด

๒.๑ ภาวะฉุกเฉินทางจิตเวชที่เกิดจากพิษของยาและสารเสพติดประเภทต่าง ๆ (อาการและอาการแสดง การวินิจฉัยการบำบัดรักษา)

๒.๒ ภาวะฉุกเฉินทางจิตเวชที่เกิดจากการถอนพิษยาและสารเสพติดประเภทต่าง ๆ (อาการและอาการแสดงการวินิจฉัย การบำบัดรักษา)

๒.๓ แนวทางการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการทางจิตมีภาวะเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง (SM)

๓. โรคที่เกิดร่วมกับโรคติดสารเสพติด

๓.๑ โรคจิตเวชที่เกิดร่วมกับโรคติดสารเสพติด

- ความสัมพันธ์ระหว่างการเสพยาเสพติดกับโรคจาก จิตเวช

- โรคจิตเวชที่พบร่วมกับโรคติดสารเสพติดการวินิจฉัย แนวทางการบำบัดรักษา

๓.๒ ภาวะโรคร่วมทางด้านร่างกายจากการใช้ยาและสารเสพติด: การวินิจฉัย หลักการและแนวคิดในการบำบัดรักษา

๔. ยาที่ใช้ในการบำบัดผู้ติดยาและสารเสพติด

๔.๑ เกสซ์วิทยาและการออกฤทธิ์ของยาที่ใช้รักษาโรคจิต (Antipsychotic Drugs) รักษาอารมณ์เศร้า (Antidepressant Drugs) ยาที่ใช้ในการควบคุมอารมณ์ (Mood Stabilizing Drugs) ยาที่ใช้ในการคลายกังวลและยานอนหลับ (Anti-anxiety and hypnotic Drugs) และยาที่ใช้ในการลดอาการข้างเคียงของยารักษาโรคจิต (Anti - cholinergic or Anti - parkinsonion Drugs)

๔.๒ การบริหารยาที่มีความเสี่ยงสูง (High alert dhugs) และยาทดแทนยาเสพติด

๕. การพยาบาลเฉพาะเรื่องเพื่อการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติด

๕.๑ การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดที่ได้รับการบำบัดด้วยยา ประเภทสุรา และกอดประสาท (สุรา เฮโรอีน ยานอนหลับ)

- แนวคิด หลักการ กระบวนการพยาบาลผู้ติดยาสุรา ที่มีภาวะเมาและภาวะถอนแอลกอฮอล์

- แนวคิด หลักการ กระบวนการพยาบาลผู้ติดยาสุรา ที่มีอาการทางจิตเวช และภาวะแทรกซ้อนทางกาย ที่เกิดร่วมในผู้ติดยาแอลกอฮอล์

๕.๒ การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดที่ได้รับการบำบัด ด้วยยา (ประเภทกระตุ้นประสาท หลอนประสาท และออกฤทธิ์ผสมผสาน และบุหรี)

- แนวคิด หลักการ กระบวนการพยาบาลภาวะเมาและถอนสารเสพติด ประเภทกระตุ้นประสาทหลอนประสาท และออกฤทธิ์ผสมผสาน

- แนวคิด หลักการ กระบวนการพยาบาลผู้ติดสารเสพติด ประเภทกระตุ้นประสาท หลอนประสาทและออกฤทธิ์ผสมผสาน ที่มีอาการทางจิตเวช

- แนวทางการพยาบาลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีอาการทางจิตมีภาวะเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง (SMY)

๕.๓ การฟื้นฟูสมรรถภาพรูปแบบผู้ป่วยนอก (Matrix Program)

๕.๔ การฟื้นฟูสมรรถภาพรูปแบบผู้ป่วยใน (FAST Model)

๕.๕ กลุ่มบำบัด (Group Therapy) และกลุ่มบำบัด รูปแบบผู้ป่วยใน (FAST Model เช่น กลุ่มสุขศึกษา กลุ่มสนับสนุนการช่วยเหลือ (Self Help)

๕.๖ การจัดการรายกรณี (Case Management)

๕.๗ การสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

๕.๘ จิตบำบัดแบบประคับประคอง (Supportive Psychotherapy)

๕.๙ การบำบัดความคิดและพฤติกรรม (Cognitive Behavioral Therapy: CBT)

๕.๑๐ การดูแลต่อเนื่อง: การวางแผนการจำหน่ายแนวทางการปฏิบัติ ผู้ป่วยติดยาและสารเสพติดการบูรณาการความรู้ด้านการวินิจฉัยการบำบัดรักษาและการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด

๒.๒.๕ ปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด (Nursing Practicum in Drug and Substance of User)

คำอธิบายรายวิชาฝึกปฏิบัติ (Course Description) ฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาและสารเสพติดในกลุ่มเสี่ยงทุกเพศ ทุกวัย เน้นการประเมิน คัดกรอง การค้นหาผู้ติดยาและสารเสพติด พร้อมทั้งให้การ ช่วยเหลือและส่งต่อเพื่อการดูแลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงฝึกปฏิบัติเทคนิคเฉพาะที่สำคัญในการเสริมสร้าง บังคับป้องกันการติดยาและสารเสพติด ซึ่งเน้นมิติด้านบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยใช้กระบวนการพยาบาล และการจัดการทางการพยาบาลด้วยศักยภาพของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่คำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยภายใต้กฎหมายและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถคัดกรองกลุ่มเสี่ยงต่อการติดยาและสารเสพติด ใช้กระบวนการพยาบาลในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาและสารเสพติด และส่งต่อผู้รับบริการรายบุคคล ครอบครัว เพื่อให้ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องได้เหมาะสม

วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objective) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

๑. เลือกใช้แบบประเมินที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และแปลผลการประเมินได้ถูกต้อง รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

๒. ปฏิบัติการพยาบาล เพื่อส่งเสริมและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาและสารเสพติด ในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสพ รวมทั้งสามารถส่งต่อผู้รับบริการให้ได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญได้ถูกต้อง

๓. วิเคราะห์ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาและสารเสพติดในชุมชน และจัดโครงการ โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ทันสมัย เป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินโครงการ

๔. ใช้ทักษะเฉพาะเรื่อง ในการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด (กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ) ได้แก่ การให้สุขภาพจิตศึกษา การให้คำปรึกษา การสร้างเครือข่าย

๕. วิเคราะห์และประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่ได้จากการปฏิบัติกับตัวชี้วัดผลลัพธ์ตามปัญหา และลักษณะผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมายในชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติการพยาบาลได้

๖. ประสานความร่วมมือกับแพทย์ พยาบาล บุคลากรในทีมสุขภาพ เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้อง ในชุมชน และครอบครัว เพื่อวางแผนและดูแลผู้ติดยาและสารเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. วิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดยาและสารเสพติด วิธีการจัดการเรียนการสอน

โดยฝึกปฏิบัติงานดังนี้

๑. ฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการป้องกันการติดยาและสารเสพติด

๒. การประชุมปรึกษาการจัดทำโครงการความต้องการรายวิชา (Course Requirements)

๓. ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

๓.๑ ฝึกปฏิบัติในชุมชน

๓.๑.๑ ฝึกประเมินและคัดกรองผู้สูงอายุและสารเสพติด โดยการใช้เครื่องมือแบบประเมิน/คัดกรองและรายงานผล

๓.๑.๒ ฝึกการดูแลผู้ที่มีปัญหาการใช้ยาและสารเสพติด โดยการประเมินปัญหา กำหนดข้อวินิจฉัยปัญหาทางการพยาบาล วางแผนการพยาบาล และประเมินผลลัพธ์ เพื่อส่งเสริมการป้องกัน ปัญหาการใช้ยาและสารเสพติด

๓.๑.๓ ฝึกทักษะการให้การปรึกษา/การสอนสุขภาพจิตศึกษา

๓.๑.๔ เป็นผู้ดำเนินการประชุมปรึกษาก่อนและหลังให้การพยาบาล เพื่อการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด

๓.๑.๕ จัดโครงการเพื่อการป้องกันปัญหาการใช้ยาและสารเสพติดในชุมชน โดยใช้ฐานข้อมูลอย่างง่ายจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินและคัดกรอง 1 โครงการ รวมทั้งร่วมสัมมนานำเสนอแผนงานโครงการและผลการประเมินผลโครงการ

๓.๑.๖ วิเคราะห์ประเด็นหลักกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเพื่อการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติดกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสพ

๓.๒ ฝึกปฏิบัติในสถานศึกษา

๓.๒.๑ ฝึกประเมินและคัดกรองผู้สูงอายุและสารเสพติด โดยการใช้เครื่องมือแบบประเมิน/คัดกรองและรายงานผล จำนวน 5 ราย

๓.๒.๒ ฝึกการดูแลผู้ที่มีปัญหาการใช้ยาและสารเสพติด โดยการประเมินปัญหา กำหนดข้อวินิจฉัยปัญหาทางการพยาบาล วางแผนการพยาบาล และประเมินผลลัพธ์ เพื่อส่งเสริมการป้องกัน ปัญหาการใช้ยาและสารเสพติด

๓.๒.๓ ฝึกทักษะการให้การปรึกษา/การสอนสุขภาพจิตศึกษา

๓.๒.๔ เป็นผู้ดำเนินการประชุมปรึกษาก่อนและหลังให้การพยาบาลเพื่อการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด

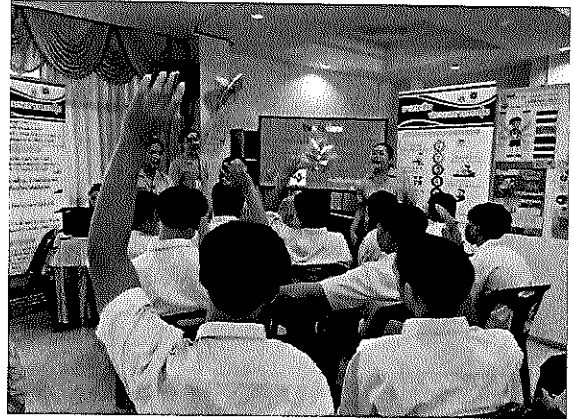
๓.๒.๕ จัดโครงการเพื่อการป้องกันปัญหาการใช้ยาและสารเสพติด ในโรงเรียน โดยใช้ฐานข้อมูลอย่างง่ายจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินและคัดกรอง 1 โครงการ รวมทั้งร่วมสัมมนานำเสนอแผนงานโครงการและการประเมินผลโครงการ

๓.๒.๖ วิเคราะห์ประเด็นหลักกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเพื่อการป้องกันการเข้ายาและสารเสพติดกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเสพ

ภาพแสดงการฝึกภาคปฏิบัติการคัดกรองสารเสพติดในโรงเรียน

ภาพแสดงการฝึกภาคปฏิบัติการคัดกรองสารเสพติดในชุมชน

ภาพแสดงการฝึกภาคปฏิบัติการจัดโครงการการแก้ปัญหาในชุมชน

๒.๒.๖ ปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด (Nursing Practicum for Treatment and Rehabilitation in Drug Abusers)

คำอธิบายรายวิชาฝึกปฏิบัติ (Course Description) ฝึกปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดและครอบครัว รวมถึงการประเมินภาวะวิกฤตและ ฉุกเฉินทางจิตสังคมที่เป็นผลกระทบจากการใช้ยาและสารเสพติด โดยบูรณาการความรู้จากศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ใช้กระบวนการพยาบาลซึ่งอยู่บนพื้นฐานของสิทธิผู้ป่วยได้กฎหมายและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ทั่วไป (General Objective) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถให้การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดและครอบครัว โดยใช้กระบวนการพยาบาล สามารถประเมินภาวะวิกฤตและฉุกเฉินทางจิตสังคมที่เป็นผลกระทบจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงสามารถจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาและสารเสพติดได้

วัตถุประสงค์รายวิชา (Course Objective) ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

๑. ปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาลบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และแนวคิดทฤษฎีในการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดได้

๒. วิเคราะห์ปัญหาของผู้ป่วย และเลือกสรรวิธีการบำบัดที่เหมาะสมกับผู้รับบริการที่อยู่ในความรับผิดชอบ ด้วยกลวิธี กาย จิต สังคม โดยการให้คำแนะนำแบบสั้น (Brief Advice) การให้การช่วยเหลือแบบสั้น (Brief Intervention) จิตบำบัด การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ (Motiation Interviewing) การให้การปรึกษา สุขศึกษา กลุ่มสนับสนุนการ ช่วยเหลือ การจัดการความเครียด โดยคำนึงถึงสิทธิผู้ป่วยภายใต้กฎหมายและจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

๓. วิเคราะห์ และประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาลที่ได้จากการปฏิบัติกับเกณฑ์การประเมินตามปัญหาของ ผู้ป่วยยาและสารเสพติด เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติการพยาบาลได้

๔. วิเคราะห์ประเด็นทางกฎหมายและจริยธรรมที่พบในการปฏิบัติพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดได้

๕. ฝึกการเป็นผู้นำ Conference อธิบายปัญหา และการช่วยเหลือผู้ติดยาและสารเสพติดได้

การจัดการเรียนการสอน

โดยฝึกปฏิบัติงานดังนี้

๑. ฝึกปฏิบัติให้การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดผู้ป่วยนอก ประเมินคัดกรองผู้ป่วยเสพติด การให้คำปรึกษารายบุคคล/รายกลุ่ม การให้คำปรึกษาครอบครัว การให้คำแนะนำแบบสั้น (Brief Advice) การให้การช่วยเหลือแบบสั้น (Brief Intervention) การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ ฝึกปฏิบัติการพยาบาลคลินิกบุหรื ศึกษาดูงานหน่วยติดตามการรักษา

๒. ฝึกปฏิบัติให้การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดในระยะบำบัดด้วยยา (การใช้กระบวนการพยาบาล การให้คำปรึกษารายบุคคล/รายกลุ่ม/การให้คำปรึกษาครอบครัว ผู้นำกลุ่มให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลตนเองในผู้ป่วยยาเสพติด กรณีศึกษา)

๓. ฝึกปฏิบัติให้การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติดในระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ (การใช้กระบวนการพยาบาล การให้คำปรึกษารายบุคคล/รายกลุ่ม/การให้คำปรึกษาครอบครัว/การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจผู้นำกลุ่ม Self Help Group)

๓.๑ แผนกผู้ป่วยนอก

- ประเมินคัดกรองผู้ป่วยเสพติด
- ให้คำปรึกษารายบุคคล/รายกลุ่ม/ครอบครัว
- ให้คำปรึกษาแบบสั้น (Brief Advice)
- ให้การช่วยเหลือแบบสั้น (Brief Intervention) การสัมภาษณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ
- ฝึกปฏิบัติการพยาบาลคลินิกนุหรี

๓.๒ หอผู้ป่วยบำบัดยา

- เขียนแผนการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด
- ให้คำปรึกษารายบุคคล/รายกลุ่ม/รายครอบครัว
- เป็นผู้นำกลุ่มสุขศึกษา

๓.๓ หอผู้ป่วยฟื้นฟูสมรรถภาพ

- เขียนแผนการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด
- ให้คำปรึกษารายบุคคล/รายกลุ่ม/รายครอบครัว
- เป็นผู้นำกลุ่มกิจกรรม Self Help/กลุ่มครอบครัว/การจัดการความเครียด

๔. ศึกษาผู้ป่วยเป็นรายกรณี (Case Study) กลุ่มละ 1 ราย ขณะที่ฝึกปฏิบัติที่หอผู้ป่วยบำบัดยาหรือหอผู้ป่วยฟื้นฟูสมรรถภาพ พร้อมนำเสนอและแทรกประเด็นการตัดสินใจทางจริยธรรม

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ประโยชน์ต่อตนเอง

๑. เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยในปัจจุบัน พร้อมทั้งโครงสร้างนโยบายด้านยาเสพติดและการบำบัดรักษาผู้ป่วยติดยาและสารเสพติด

๒. ได้เรียนรู้อาการ อาการแสดง ผลกระทบ ภาวะวินัจฉัยและการบำบัดรักษาผู้ป่วยติดยาและสารเสพติด

๓. สามารถประเมินภาวะสุขภาพกาย สุขภาพจิต และภาวะจิตสังคมในผู้เข้ายาและสารเสพติด และนำข้อมูลเพื่อการตัดสินใจทางคลินิกได้

๔. ได้เรียนรู้การวินิจฉัยปัญหาและการวางแผนการพยาบาลในผู้เข้ายาและสารเสพติดและครอบครัว

๕. ได้เรียนรู้การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเข้ายาและสารเสพติด บำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพภายหลังเสพติด ในประชาชนทุกเพศ ทุกวัย

๖. ได้ฝึกทักษะการให้คำปรึกษาผู้ป่วยติดยาและสารเสพติด การช่วยเหลือผู้ป่วยโดยแยกแต่ละประเภทตามความเร่งด่วน รวมถึงวิธีการฟื้นฟูผู้เข้ายาและสารเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ได้เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ การส่งเสริมให้ชุมชนร่วมดูแลผู้ป่วยในพื้นที่ของตนเอง

CBTX

๒.๓.๒ ประโยชน์ต่อหน่วยงาน

๑. ได้นำความรู้ขั้นตอนการดูแลผู้เข้ายาและสารเสพติด การคัดกรองผู้ป่วยตั้งแต่แรกรับการช่วยเหลือผู้ป่วยตามความเร่งด่วน รวมถึงบำบัดรักษามาเผยแพร่แก่ผู้ร่วมงานในหน่วยงาน

๒. จัดระบบการดูแลผู้ป่วยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้ทัดเทียมตามมาตรฐาน

๓. พัฒนาการดูแล ประเมินคัดกรองแบบองค์รวม ในผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติด
๔. พัฒนาระบบเครือข่ายในการดูแลผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติดทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
๕. นำมาตรฐานการพยาบาล หลักฐานเชิงประจักษ์ นวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ดูแลผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติดได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๒.๓.๓ อื่น ๆ (ระบุ)

สร้างสัมพันธ์กับพยาบาลวิชาชีพด้านผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติดที่มีผลงานในระดับประเทศ เพื่อจะสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือความรู้ทางวิชาการในอนาคต

ส่วนที่ ๓ ปัญหา / อุปสรรค

การฝึกปฏิบัติในชุมชนและในโรงเรียนมีเวลาน้อยเกินไปทำให้การคัดกรองผู้ประชาชนต้องใช้ความเร่งรีบ และต้องนำข้อมูลมาวางแผนเพื่อจัดทำโครงการให้กับประชาชนในระยะเวลาที่จำกัดอาจทำให้การคัดกรองและแก้ปัญหาได้ไม่ครอบคลุม

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยยังเป็นปัญหาที่รุนแรงของประเทศ แม้ว่าจะมีมาตรการ รวมถึงนโยบายต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มอายุน้อยลงเรื่อย ๆ เด็กและเยาวชนมีการใช้ยาเสพติดมากกว่าผู้ใหญ่รวมถึงใช้ในปริมาณที่มากขึ้น มีหลายปัจจัยที่ทำให้เกิดการระบาดเพิ่มขึ้น ได้แก่ ต้นทุนการผลิตต่ำกว่าปีที่ผ่านมาจากการใช้สารสังเคราะห์เป็นสารตั้งต้นในการผลิตแทนสารออกอนิก การใช้เทคโนโลยีในการผลิตต่อครั้งสามารถผลิตได้ครั้งละจำนวนมาก ๆ ทำให้ยาเสพติดราคาถูกลง การซื้อขายเป็นไปได้ง่ายขึ้นจากการใช้โซเชียลมีเดีย และการขนส่งทำได้ง่ายขึ้นจากเดิม เมื่อประชาชนใช้เสพยาเสพติดจำนวนมากจะก่อให้เกิดผลกระทบตามมาหลายด้าน หนึ่งในนั้นคือการบำบัดรักษาที่เพิ่มขึ้น ฉะนั้น บุคลากรผู้ให้การรักษาและหน่วยงานสถานพยาบาล จะต้องมีการพัฒนาในแง่ขององค์ความรู้ การบริการ และช่วยเหลือผู้ป่วยใช้ยาและสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานการบำบัดรักษาที่ทัดเทียมระดับประเทศ

ลงชื่อ.....^{น้ำเพชร} ^{สมวงษ์}.....ผู้รายงาน
(นางสาวน้ำเพชร สมวงษ์)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

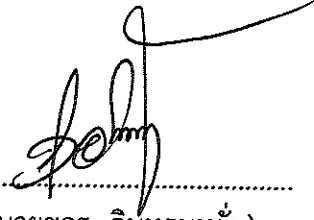

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

ขอให้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาหน่วยงาน และโรงพยาบาลตากสิน

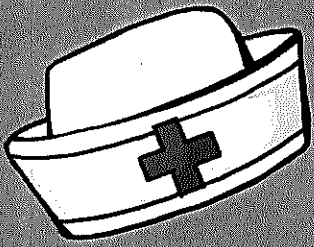
ลงชื่อ.....

(นายจร อินทรบูรณ์)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลตากสิน

ฝ่ายการพยาบาล
โรงพยาบาลตากสิน

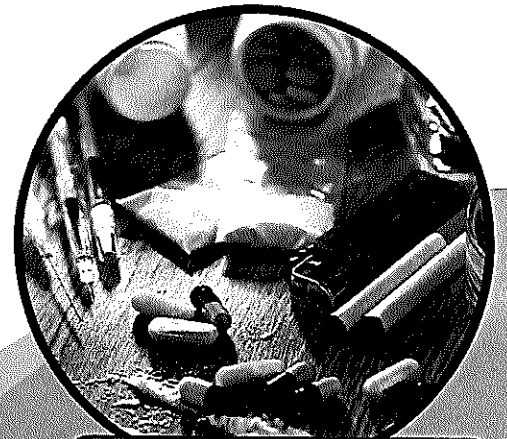

การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ชราและสารเสพติด

พัฒนาสมรรถนะ 8 ด้าน

1. จริยธรรมจรรยาบรรณและกฎหมาย
2. ปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางสาขาทางคลินิก
3. คุณลักษณะวิชาชีพ
4. ภาวะผู้นำการจัดการและการพัฒนาคุณภาพ
5. วิชาการและการวิจัย
6. การสื่อสารและสัมพันธภาพ
7. เทคโนโลยีและสารสนเทศ
8. สังคมและการสร้างเครือข่าย

การนำไปใช้

พัฒนาศูนย์คลินิกฟ้าวันใหม่

แนวทางพัฒนางานวิจัย

ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ร่วมงาน

การเรียนรู้

นโยบายสุขภาพและการพยาบาล
การประเมินสุขภาพขั้นสูงในผู้ชราและสารเสพติด
การพยาบาลผู้ชราและสารเสพติด
การพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด
ปฏิบัติการพยาบาลผู้ชราและสารเสพติด
ปฏิบัติการพยาบาลผู้ติดยาและสารเสพติด

น้ำเพชร สมวงษ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

